

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik csütörtökön.

Előfizetési árak:	Szerkesztőség:	Kiadóhivatal:	Hirdetési díjak:
Egész évre 4 forint.	Kispest, Község-háza.	Kispest, Báthory-utca 94. sz.	Egész oldal 24 frt — kr.
Fel évre 2 "	Főszerkesztő: Dorner Antal.	Felelős szerkesztő: Seper Kajetán.	Fél oldal 14 " — "
Negyed évre 1 "	Segéd-szerkesztő:	Főmunkatárs:	Negyed oldal 8 " — "
Egyes szám ára 10 krajczár.	Dayka Antal.	Bartos Gyula.	Nyelvad oldal 5 " — "
Nyitvány sora 50 krajczár. Bélyeg-díj 30 krajczár.			Tizenhatod oldal 3 " 50 "
			Legkisebb hirdetés 1 " 50 "

Dalárda.

Motto: A hol dalolnak, ott telepedj le, mert gonosz emberek nem dalolnak. *Goethe.*

Társadalmi életünk erkölcsi értéke egy *gyöngyszemmel* gazdagodott, az egyetértés amaz erejével, mely a külön vált elemeket, a lelkesedés csodás nemével, nemes cél érdekében egy zászló alá csoportosította.

Örömmel tapasztaljuk, hogy az általunk — társadalmunk talajába — szét-hintett eszmék *termékeny* helyre találtak, megbecsülhetetlen erőre, mely a társadalmi közszellem megteremtésére, megizmosítására egyrészt biztosítékul, másrészt jövő társadalmunk életerejéül kínálkozik.

Az emberi önzetlen törekvések között, talán nemesebb érzés nincs azon tudatnál, hogy a közjólét emelésében, mint annak szerény munkása működünk közre, *azon utat egyengessük*, mely a családi élet folytatását, a társadalom különféle elemeiben is föltételezve, a felebaráti szoros kötelék rokonszenvében olyképp biztosítsa, hogy a *társadalom nagy családi körében töltött órák jólesőleg, meglegedéssel töltsék be a leblet*, hogy ne pusztán emberi kötelességnek tekintsük a társadalom nagy családjához való csatlakozást, az azzal való érintkezést, hanem lelkünkben élő *amaz érzelmek tudatában*, hogy a társadalom nagy családjában családi boldogságunknak is fészket rakva, azt úgy *becsülhessük*, mint az életre *nélkülözhetlent*, mely családi

életünkkel elválaszthatatlanul *egybekapcsolódott*, lényegében *összeforrott*.

Az *első lépés*, mely a társadalom, a nagy család belételeiben jóleső változást fog okozni, *már meg van téve* azon kör alakításával, mely a hasznost a kellemessel párosítva, a kedélyt nemesítve és nevelve óhajtja célját, az együvé tartozás szellemével, a társadalmi élet összhangjának megteremtésével, elérhetni.

A *kispesti dalárda megalakult!* E kijelentés, ugy formájában, mint lényegében nagy horderejű, mert nagy a remény, hogy a hosszú tétlenséget, mely társadalmi életünk tespedését eredményezte, annak fejlődését békóban tartotta, a *munkaszeretet és fáradhatatlan buzgalom fogja az idő folyamában felváltani*, mely után egy szebb élet hajnala hasadhat, melyet feltételezünk is azok *erejében*, kik a vérében felfrissült társadalmat a fejlődés útján *tovább vezetni hivatva vannak*.

A *különféle gondolkodás*, azok tarka kifejezésmódja *terelték szét* az összetartozás erőit, de a szív, az érzelmek nemesége *ujra összehozták* a dal varázshatalmában, melynek áldását ugy az egyesek, mint társadalmi életünk egyaránt érezni fogják, mi a hosszú szünet után kívánatos is.

Értsük meg a kor intő jelét, vezető szellemét, haladjunk annak világosságánál s az elért eredmények, sikerek értéke önmagában önmagát fogja becsülni.

Hazafias szívvel üdvözljük a kispesti dalárda megalakulásában *érdemes* vezér-

férfiakat s tiszta lelkesedéssel kívánjuk, hogy nemes buzgalomukat a siker babérjai koszorúzzák oly mértékben, a minő fáradsággal a cél elérésében közremunkálkodtak.

Ezzel átadjuk a tollat tudósítónknak.

* * *

Az alakulandó „Kispesti Dalárda“ gyűlésén számos érdeklődő jelent meg, melyről a következőkben adunk számot:

1. Az ideiglenes elnök, Schérez Ferencz, az ülést megnyitván, röviden vázolja az összejövetel célját s fölhívja a jelenlevők figyelmét ama mozzanatokra, amelyek a gyűlés tárgyát fogják képezni, egyszersmind korelnök választását s egy jegyző kijelölését kéri, ki a jelen ülés jegyzőkönyvét is vezeti.

Korelnökül egyhangulag Schérez Ferencz választatik, jegyzőül pedig Dayka Antal jelöltetik ki.

2. Az ideiglenes jegyző felolvassa a „Nagy-károlyi dalegyesület“ alapszabályait, amelyek leginkább megfelelnek az alakítandó „Kispesti dalárda“ intenczióinak.

Ezen alapszabályok oly módosításokkal, mint a milyeneket a helyi, társadalmi és anyagi viszonyok megkívánnak — elfogadtatnak s ezen módosítások nyomban megtétettek.

3. A korelnök a „Kispesti dalárda“ tisztikarának, nevezetesen: egy elnök, egy alelnök, egy titkár (aki egyszersmind jegyző is), egy pénztárnok, egy gondnok, egy művezető karmester választását kéri.

Elnökül egyhangulag Schérez Ferencz, eddigi ideiglenes elnök, titkárul, illetve jegyzőül: Dayka Antal, eddigi ideiglenes jegyző, pénztárnokul: Kiss Antal, gondnokul: Hamza Elek, művezető, illetve karmesterül: Császár Lajos választattak meg.

4. Következik a választmányi tagok megválasztása.

A „KISPESTI HIRLAP“ TÁRCZÁJA.

Két év múltán . . .

Azt hittem, az volt az utolsó
Találkozásom te veled,
Mikor ott a lépéső aljánál
Kezedbe tettem kezemet.
His volt a lég, az esti szellő
Sóhajtvá szállt fejünk felett,
Tekinteted lelkembe mélyedt
S kezed kezemben reszketett.

Nincs mit tagadnunk, hisz világos,
Mít szemünk egymásnak beszél;
A te szíved velem van telve,
S az enyémbe' a te képed él.
És elváltunk, míg egyik jobbra,
Addig balra haladt a más,
S bír szíveink oly hűn óhajták,
Nem hittük a találkozást.

Két éve már és ime végre,
Most szembe' állok te veled,
Egymásra nézünk s azt gondoljuk:
Már láttuk egymást, úgy lehet.
Nem is tagadjuk, hisz világos
S bármint tagadnánk, még is áll,
De köztünk van két évnek árnya
S ki tudja hány új ideál? . . .

P.-Sz.-Lőrincz.

Mikes Jenny.

Apja vére.

Beszély.

— Eredeti tárcza. —
Írta: Bartos Gyula.

A hajnal rózsás sugarai vetették haza Orloff grófot. Testében-lelkében meg volt törve ez a szerencsétlen ember. Ujra vesztett. A kártya démona, mint mágnes vonzotta a klubba, honnan rendesen a hajnal sugaraival tért haza. Az ördög virrasztott lelke fölött, mely gyorsan vitte magával, mint gyöngye falevelet a folyó árja, az örvény tátongó torka felé.

Mig felesége élt, ez az okos szelid asszonyka, forró szeretetével, a bánat fájó könyeivel ellensúlyozta e vérben gyökeredző szenvedély vad hullámsapkodásait, de halála után senki sem volt, ki a medréből kilépett vad hullámokat útjában megakaszsa, senki sem volt, ki megtépett lelkét visszariaszsa a kárhozát sötét világtól, mely, mint alkonyra az éjféli, rémesen közeledett felé.

A sors haragja, a nemezis nehezedett e családra, a mult átka: az apák büne! Az apa vére nem tagadhatta meg magát a fiuban sem. A talaj folyton sülyedt alattok, de ők nem vették észre, míg végre a sötét föld elnyelte, elnémitotta, megsemmisítette örökre.

II.

Orloff gróf szobájába érve, fáradtan vetette magát karosszékebe. Sötét gondolatok borultak lelkére, melyeknek fájdalma végig vonaglott

sápadt arcán, visszatükröződött borus szemében.

Sokáig gondolkozott . . . majd hirtelen keserü mosoly lebbent el színtelen ajkain s egykedvűen rántotta meg a baljánál lógó esengetyü-rojtot.

Az inas belépett.

— Mondd meg Rever urnak, hogy tüstént kéretem!

A szolga távozta után a gróf kinosan kacagott föl s eltorzult ajkakkal suttozta: az ultimatum!

— Méltóságod parancsolni óhajt? — szólalt meg a halkán belépő őszbe borult férfi, ki nem volt más, mint Rever, az Orloff-uradalom jószágigazgatója, ki iránt a család, tekintettel három évtizeden keresztül teljesített hűséges szolgálataira, valóságos baráti indulattal viseltetett.

— Kedves Rever! — szolt kétségbeesett hangon a gróf — komoly beszédem van önnel. Mondja meg őszintén, hogyan áll az uradalom hitele, lehet-e remény még kölesönre?

Az öreg Rever szótlanul bámult a grófra s önkénytelenül nyult babos zsebkendője után, hogy a szeméből kicsöpöpent s az arca barázdáin lopva lefutó könyeket felszárithassa; majd rövid szünet után — mely alatt a gróf mereven bámult maga elé — siránkozó hangon tördelte:

— Rosszul, igen rosszul. A teher, mely a birtokot nyomja, óriási nagy s attól lehet félni, hogy minden órában beüthet a katasztrófa.

Mai számunk 6 oldal.

Megválasztottak: Bódy János, Cziklay Lajos, dr. Nagy Károly, Varga János alapító-tagok; Seper Kajetán pártoló tag; Bán István, Benedek Lajos, Bronyecz Béla, Dorfner Arthur, Grinover András, Stefán János (alapító), Ullmann Ferenc működő tagok.

Pótagokul: Imre László, Lessinger József, Nagy Ferenc, Ozvald Imre, Sipos Márton és Szücs József működő tagok.

5. A választások megtörténvén, elnök, valamint a többi megválasztott tisztviselők köszönetet mondanak a választók bizalmáért s készséggel ajánlják fel munkásságukat a nemes czél érdekében.

Örvendtes tudomásul vétetik.

6. Az elnök köszönetet mond a Berán-féle vendéglő tulajdonosának, mely szerint a nagytermet felajánlotta a dalárda czéljaira; köszönetet mond továbbá Hamza Eleknek, aki zongorát ajánlott fel, egyszersmind indítványozza, hogy a tanórák minden héten kétszer: szerdán és pénteken este 8 órakor tartassanak.

Az elnök által indítványozott tanulásra kitűzött idő elfogadtatik.

7. Ezekután az elnök köszönetet mond a hatóság részéről megjelent Dorfner Antal jegyzőnek azért a meleg pártolásért, a melyben a dalárda ügyét kezdettől fogva részesítette. Köszönetet mond továbbá a jelenlevők magatartásáért, a melyet a gyűlésen tanúsítottak s ezzel a gyűlés véget ért.

F. hó 9-én, szerdán, este lélekemelő momentum volt az a Berán-féle vendéglőben, midőn a megalakult „Kispesti dalárda” a „Szózat” elénekelt. A lelkesedés adta ajkára mindenkinek az igaz hangot s midőn a hazafias hangok a légbe röpültek, mindenki abban a hitben élt, hogy egy szép jövő áll előtte ennek az életrevaló egyesületnek s az a hangerő, mely e mai estén itt be lett mutatva, oly produktummal fog a nagy közönség elé állani, a mely a legmagasabb igényeknek is megfelel.

Videant consules...

Október 1. napján új éra nyílt meg az egyházpolitikai reformok életbeléptetésével. Annyira új, annyira meglepő, hogy még jóformán nem is hiszszük, annyira kiforgatta egy a közönséget, mint a hivatalokat a rendes kerékvágásból, hogy az újdonság ingere a szokatlan szülte kényelmetlenséget nem bírja kiegyenlíteni, és csakugyan még jó ideig kell várunk, míg az új rendtartáshoz hozzászokunk, míg az új törvények intézkedései a közönség vérébe átmennek.

Ilyen benyomások hatása alatt állunk ma, a midőn ezen törvények érvénye alatt immár az első hét elmúlt!

Politikai lap nem lévén, a törvényt kritikai tollal boncsolni jogunk nincs és így csak arra szoritkozhatunk, hogy azt mérlegeljük, vajjon a rendelkezésre álló munkaerő a reá rótt kötele-

A gróf hirtelen elkomorodott. Kesernyés mosolyal nézte végig az előtte megtörténő álló hűségű öreg embert, kinek minden szava törként hatott reménytelen lelkére, de melyeknek igazságát öntudatlanul is átérzte, mert vigasztalólag fordult az öreghez:

— Sebaj, csak még holnapra teremts elő — ha a föld alól is — egy pár ezer aranyat s azután...

Tovább nem tudta folytatni, torkán akadt a szó.

Az öreg kétkedőleg csóválta fejét.

— Nem hinném, hogy a kívánt összeget így rövid idő alatt előteremthetném. A hitelezők kopói már a porta előtt állanak, a hitel is nagyot esökkent. Istenem... Istenem, mi lesz ennek a vége!

A gróf végigtörülte fakó arcát, melyen a hideg verejték gyöngyözött.

— Utoljára kérek, kedves Rever, — szolt megindító hangon — hisz ön mindig oly készséggel teljesítette kötelezéseit; remélem, hogy az utolsó kérelmet, melylyel önhöz fordulok, megtagadni nem fogja. Nekem a pénzre feltétlenül szükségem van!

— Ha parancsolja méltóságod — dadogta az öreg — úgy minden forrást, mely még rendelkezésemre áll, kimerítek, de hogy azután mi fog történni...

— Semmi... semmi! — sietett a gróf az öreg kételyeit eloszlatni.

— Jól van. Mindent megkísérlek, de ha nem sikerülne?

zetségeknél képes-e megfelelni úgy, hogy az állami közigazgatás egyéb ágaiban fennakadás ne támadjon.

Örvendve fogadtuk e reformok életbeléptetését és bár tudva, hogy az anyakönyvvezetéssel megbízott közegeink egyéb munkával tudunk terhelve, biztunk ezek munkakétségében és építettünk ezek munkaképességére. Alig egy hete, hogy az új éra beköszöntött és máris be kell vallanunk, hogy az állam által a jegyzőkre rótt kötelezettségeknek pontosan és lelkiismeretesen megfelelni — fizikai lehetetlenség.

Megvalljuk, hogy ezen lehetetlenség bevalásául nem késtünk volna még az esetben sem, ha e tekintetben az ország összes anyakönyvvezetői között Kispest egyedül állana, minthogy azonban a napisajtó legutóbbi számai telve vannak ily természetű panaszokkal, a nálunk is beállott fennakadást azon meggyőződésben hozzuk nyilvánosságra, hogy ez által némiképp mi is hozzájárulunk ahoz, hogy a magas kormány ez üdvös újítások végrehajtását gátló akadályokat, melyek csakis a szükséges munkaerő hiányában nyilvánulnak — mihamarabb eloszlassa.

Az új anyakönyvvezetés megbízhatóságát és pontosságát leginkább azon körülmény biztosítja, hogy a betartandó alakiságok tetemes irásbeli teendőt igényelnek, úgy hogy ezek szoros betartása az elkövetendő és következményeiben kiszámíthatatlan hibák csaknem lehetlenné válnak. Amde a sok irásbeli teendő — sok időt igényel, és minthogy ezen munkát az anyakönyvvezetők vagy személyesen végzik, vagy pedig más által leendő elintézésnél jelen lenni tartoznak, ennél fogva anyakönyvvezetőink ezen munkálatokat csak egyéb teendők rovására végezhetik.

Hogy a közönség némi tájékozással bírjon, a következőkben soroljuk fel az eddig bejelentett eseteket:

Halálozások.

Kelemen József r. k. 4 éves, Szapáry-utca 20. — Potrák mária r. k. 11 hónapos, Szentlőrinc, Cséry major. — Németh Ede r. k. 18 hónapos, Zrínyi-utca 603. — Böheim Magdotna r. k. 15 hónapos, Rákóczi-utca 20. — Moesári Rezső ev. ref. 17 hónapos, Kispest fő-utca. — Rusz Aladár r. k. 5 hónapos, Kispest. — Schuzavitzki Teréz r. k. 13 naps, Schuzavitzki Antal és Tompier Katalin gyermeke.

Születések.

Ritter Róza született szeptember 30-án d. e. 4 órakor. Ritter Albert és neje Orosz Piroška gyermeke. — Zimmeli Teréz született szeptember 28-án d. u. 5 órakor. Zimmeli Károly és neje Reiter Katalin gyermeke. — Kolár Ferenc született október 2-án d. u. 3 órakor. Kolár Karolina gyermeke. — Polyák István született október 3-án délelőtt fél 12 órakor. Polyák András és neje Lili Katalin gyermeke. — Biró Irma született szeptember 30-án délelőtt 11 órakor. Biró János és neje Varga Etel gyermeke. — Menez Teréz született október 3-án d. e. 11 órakor. Menez Teréziának gyermeke. — Kovács Gyula született október 6-án d. e. 9 órakor. Kovács Gyula és neje Lipták Mária gyermeke. — Czofal Béla született október 3-án d. e. 8 órakor. Czofal János és neje Kosztolányi Lujza gyermeke. — Pálmán Margit született okt. 9-én. — Iván Erzsébet, Iván András és Nagy Zsuzsanna gyermeke.

— Sikerülni kell! Az Orloff-család hitele kiapadhatatlan. Erre számítok!

Az öreg Rever könyves szeméit törülgetve távozott a szobából s kiérve a folyosóra, önkénytelenül dűnyögte: „Istenem... istenem, mi lesz ennek a vége!”

III.

Orloff gróf, jószágigazgatója távozta után, föl s alá sétálgatott szobájában. Gondolatai, melyekkel foglalkozott, elriasztották álmát. Mérész terveket szőtt, melyekre mint koczkára reátette egész jövőjét. Az utolsó kártyát játszotta ki s a legjobb eredmény reménye erőt adott neki. Bizott a sors esélyében, mint fuldokló a szalmaszál mentő erejében. A legvégsőre volt már elhatározva: vagy ez, vagy az; egy harmadik esély nála nem játszott szerepet.

Ily gondolatok foglalkoztatták lázas lelkét, midőn sétálgatása közben tekintete az íróasztalra tévedt, egy levélkére, melynek rózsaszínű burkolata felkeltette figyelmét.

Határozatlanul lépett az íróasztalhoz s a kéziratát meg sem nézve, egykedvűen bontotta föl a levelet, mely csak e pár sort tartalmazta: „Kedves atyám! Lujza néni egészsége helyreállt teljesen. Szombaton reggel a gyorsvonattal érkezünk. Hálás leányod: Lolla.”

A gróf a levél elolvasása után mereven bámult maga elé; gondolkozni látszott valami fölött, majd hangosan mondá: „Egyetlen jó leányom! Oh jöjj, csak jöjj... hisz te vagy egyetlen melegítő sugara rideg életemnek. A

Ezekon kívül négy házassági bejelentés, melyekkel egyenkint annyi teendő van, hogy azt kimagyarázni is bajosan lehet.

Ezen kimutatáshoz kommentár nem kell, ezen adatok eléggé bizonyítják a fent előadottak alaposságát.

Még azon esetben is, ha a községi jegyzőknek jogukban állana az anyakönyvvezetői állásról lemondani, ezek hazafui kötelességüknek tartanak a végső lehetőségig kitartani és keresni azon, módokat melyeknek alkalmazásával az elvállalt kötelezettségeknek megfelehetnek. Annál inkább érthető, hogy a fejük fölé tornyosuló munkahalmaz feldolgozására oly segínyt keresnek és kérnek, melynek költségei sem a községet, hanem a kormányt terhelik.

Az előjáróság f. hó 5-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Dorfner Antal anyakönyvvezető az egybegyűlt képviselők előtt, támogatva az anyakönyvvezető-helyettes és az előjáróság által, az új viszonyok teremtetése helyzetet eseten az indítványt tette, miszerint a község a belügyminisztertől az anyakönyvvezetés körül felmerülő teendők elvégzésére az állam költségére egy segédmunkás alkalmazását engedélyezze. Minthogy pedig ezen kérvény elintézése előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni, addig is, míg a kért segéd engedélyeztetni fog, ezen segéd már ideiglenesen alkalmaztassék, díjazása pedig a községi pénztárból, de a kormánytól remélt összeg terhére fedeztessék.

Ezen indítvány elfogadtatván, a bajon egyelőre segítve van.

Nem zárkozhatunk el azonban azon eshetőség elől sem, hogy a magas kormány a község nagyon is jogos kérelmét el fogja utasítani, mely eshetőséggel szemben — alternatív helyzet előtt fogunk állani, a mennyiben ugyanis vagy megszavazza a község saját tárczája terhére a segédmunkás fizetését, vagy pedig nem lesznek képesek jegyzőink a község ügyeit ügyvezetni, amint azt a község érdeke megkívánja.

Bármely eset állana is be, — ez mindenestre baj lenne, de utalva arra, hogy két baj közül mindig csak a kisebbet kell választani, képviselőtestületünknek czikkünk címét tartjuk szem elé:

Videant consules.

Szinészet.

A szini szezon véget ért. Thália templomának kapui bezárultak, hogy hosszú szünet után újra megnyíljanak a nagyközönség előtt, mely kedvesen emlékezik vissza az abban töltött kellemes órákra.

Krassói Sándor direktorsága pünkösdi királyság volt. Pártolás hián kénytelen volt a lelkesedéssel kibontott zászlót bevonni s azon szép törekvésről, hogy *Kispesten állandó színészet legyen*, fájón lemondani.

Tény az, hogy Réthy László színigazgató, a közönségünk közönyén rendesen hajótörést

te derült kedélyedre minden éled, minden örvend, mint jótékony eső után: fü, fa, virág! Harmatos lelked valóságos áldása e háznak; nélkülöd örökös szürkéség derengne körülöttem, mely előbb-utóbb elnyelne, mint a sír a holtat, mint a fény a sötétséget.

Orloff gróf mialatt ezeket mondta, görcsösen szoritotta a kezébe a levelet s nehogy elfelejdesse, csöngetett, hogy az előkészületek leánya és nőtestvére fogadtatására megtörténjenek.

Miután mindent elintézett, kimerülten dőlt a pamlagra, hol a jótékony álmom, mely már kerülgette szeméit, csöndesen elringatta.

IV.

Fényes teremben, nagy társaságban találjuk Orloff grófot. Kerek márvány asztal mellett egy magas, vállas marcsona férfi — Morton ezredes — adja a bankot. Örült szerencsével játszik már hetek óta. Ez alkalommal is nagy halom arany fekszik előtte az asztalon, mely kápráztatón csillámlik a csillárról leverődő fényben.

Orloff gróf sápadtan, izgatottan ül az asztal bal sarkán s tételt tételre veszt. Keze reszket, szemében a szenvedély tüze gyul ki, midőn belémárol aranyaiba s a bankár elé tolja: „Az egész áll!”

A bankár újra nyert.

A gróf kezeibe temette arcát s önkénytelenül ráborult az asztalra. Hirtelen szédülés fogta el. A rémes képek, melyek háborgatták,

szenvedett színészet hajóját meg tudta védeni a pusztulás szörnyétől, mi több, közönségünket hozzászoktatta a színházba járáshoz, mely körülményt kétségkívül érdeméül kell felírni.

Ha Réthy L. színigazgató kiválóbb társulattal működik és egyéniségének annyira nem tömjénez, különösen az anyagiakban nemcsak önmagára, hanem társulatára is gondol, úgy a nyári „szezon”, mely időtartamában az első helyet foglalja el a színészet annaleseiben, a téli „szezon” természetes következményképen magával hozta volna.

Azonban a sors könyvében másképp volt megírva. Mondjunk le tehát azon kellemes estékről, melyek a színészet állandósításával kecsegtettek. De reméljük a legjobbat, hogy a mit itt elvesztettünk, fel fogjuk találni máshol, azon téli estélyeken, melyek rendezésére egy „vigalmi bizottság” már is alakuló félben van.

Ezuttal veszünk utoljára bucsut még körünkben időző színészeinktől, a pünkösdi direktortól, közönségünk kedvencétől: *Krassói Sándortól*, azon reményben, hogy nem végleg váltunk el tőle és színtársulatától, mely teljesen megnyerte a közönség rokonszenvét, hanem a jövő „szezonban” újra üdvözölhetjük körünkben, mint színházunk lelkes direktorát, ki egy fényes „szezonon” fogja bizonyítani, hogy nem a közönségünkben volt a hiba, hanem *másban*, mit ez alkalommal elhallgatunk.

Látogatás vasutunk igazgatójánál.

Ne tulajdoníts, kedves olvasó, nagy fontosságot az egész dolognak; pedig tudom, ha a fenti címet elolvasad, érdeklődéssel vagy az iránt, hogy talán valami — ha nem is világra szóló, de mindenesetre Kispeszt—Sz. Lőrinczet közelebbről érdeklő ügyről referálok. Hát a dolog úgy is van.

Fiam ügyében kérvényt adtam be Wagner Gyula urhoz, mint a budapest—sz. lőrinczi h. é. vasut igazgatójához, ki úgy ennek a kérvénynek elintézője, valamint egyéb dolgok megbeszélése végett, pár sorban értesített, látogassam meg Sz. Lőrinczen. Persze, hogy készséggel rohantam Sz. Lőrinczre (már a hogy vasutunk rohanni tud), mert hát őszintén megvallva, a nélkül is szereték oda rándulni, pedig — bizonyosságul a feleségemet állítom oda — nem vagyok borívó ember; de hát oly jó ott lenni; barátságos nép, kedves tájék stb., mind vonzanak.

Öreg este volt, mikor megérkeztünk. Az igazgató ur éppen a pályaudvaron intézkedett s azonnal fogadott. Bementünk az irodába.

Fiam ügye közérdekű lévén, referálok arról is, annál inkább, mivel legalább 5—6 családot tudok, kik hasonló ügy miatt novemberben elhagyják Kispesztet, pedig az volna főtörvényünk, hogy megtartsuk azokat, a kik már itt laknak és hozzánk vonzzuk azokat, a kik

még nem laknak itt. De nagy családdal bíró ember ilyen körülmények közt nem bírja ki.

Az ügy a következő:

Iparos tanulók és tanuló-leányok, kik napokint bejárnak a fővárosba valamely iparág megtanulása céljából, nem kapnak sem havi, sem heti jegyet, hanem kénytelenek 25 kros retur-kártyával utazni, a mi, tekintve az illetők szüleinek anyagi helyzetét, igazán nem méltányos. Fiam a Hygieia részvénytársasághoz jár és tanulja a géplakatosságot. Havi jegyet — mert nem iskolai tanuló — nem kapott, de a heti jegy is csak kilátásba helyeztetett. Ezért adtam be a kérvényt.

Az igazgató ur, ki a legnagyobb előzékenységgel fogadott, kijelentette, hogy az iparos tanulók és leányok ilyen ügye teljesen az igazgatóság hatáskörébe tartozik; várjam tehát be annak határozatát; ő hiszi, hogy kedvező elintézésben részesül kérvényem.

Hát én megköszöntem ott szóval is, megköszönöm itt a nyilvánosság előtt is az igazgató urnak szíves ígéretét; megköszönöm előre az igazgatóságnak is a kilátásba helyezett kivételes intézkedést, azonban bocsánatot kérek, ha már én — talán mint e lapnak tulajdonosa és felelős szerkesztője — részesülök is kivételesen valami kedvezményben, ez nem köthet meg engem, hogy a nagy közönség, a szülők érdekében fel ne szólaljak.

Az a szülő, ki szerény anyagi körülményei miatt kénytelen fiát valamely mesterségre adni, vagy leánykáját a fővárosba küldeni varrás, vagy egyéb kézimunka megtanulása végett, bizony nagyon megérdemelné, hogy gyermeke olyan kedvezményben részesüljön, mint az a szülő, ki képes gyermekét felsőbb iskolában taníttatni. És én itt, a nyilvánosság előtt kérem a tisztelt igazgatóságot, számos szülő nevében is, hozza be ezt a rendszert; adjon mindazon tanulóknak és tanuló-leányoknak havi jegyet, a kik kellőleg igazolják tanulói minőségüket.

Ez ügygyel végeztünk. Iparkodtam fölhasználni a kedvező alkalmat, hogy megtudjak egyetmást, a mi általában a nagy közönséget érdekli.

Rátereltem a beszédet a kis vasutnak villamossá tételére és a kettős vágányra.

Az igazgató ur egész határozottsággal kijelentette, hogy az ügy oly előhaladott állásban van, hogy kilátás van rá, miszerint még az idén megkezdik a második vágány lerakását és pedig egymás melletti vonalban, nem az utca másik oldalán s akkor villamossá alakíttatnék át az egész vasut, mely 10 percenkint közlekednék és 16 perc alatt Lőrinczről Budapestre érne. A villamossá tétel a tavaszra van kilátásba helyezve. Nagyon természetes, hogy a község lakói is kell, hogy igénybe vegyék a villamos világítást, ami — mint már be van bizonyítva — féltannyi költségre kerül, mint a mostani petroleum- vagy gyertyavilágítás.

Szobajött ezután a tanuló-kocsi, a női szakasz, nemdohányzók kocsija. Erre nézve megjegyezte

az igazgató, hogy mind oly dolgok, melyekre valóban szükség volna, de 9 kocsinál teljes lehetetlen többet a kis mozdonyhoz akasztani, mert nem bírja, különben a váltó is rövid, több nem férne el.

Ami a fűtést illeti, ő tanulmány tárgyává tette; járt, megvizsgált számos helyi érdekű vasutat, a mienken azonban ez sem vihető keresztül. Nem pedig azért, mert elől a téglakocsik miatt nem lehet a gőzfűtést alkalmazni, meg a gép is kicsiny ahhoz, hátul pedig a teherkocsikat a vonathoz kötni nem szabad. De nem tartja célszerűnek a kályhával való fűtést sem, mivel a számos megállóhely, valamint a kalauzok ide-oda járkálása miatt az ajtó folyton nyitva vannak, nem volna értelme egyáltalán a fűtésnek; különben ha a villamos vasut berendeztetik, ez is teljesen fölösleges, mert az egész menetidő nagyon kevés lesz.

Végül egy, legközelebb életbelépő újítást is említett, és pedig a Szapáry-utcai megállóhelytől Stefánig ezentul nem 8 kr, hanem csak 5 kr lesz a menetdíj, ami valóban kívánatos is volt.

Egyet azonban elfelejtettem megkérdezni, és pedig azt, hogy a munkásjegyek miért nem érvényesek vasárnapon is és szándékozik-e az igazgató ur a menetdíjat leszállítani; hiszem azonban, hogy legközelebb már megkapjuk e kérdésekre is a kellő választ és pedig az által, hogy a díjak lejjebb szállíttatnak.

Egyáltalában azt tapasztaltam e rövid háromnegyed órai ottlétem alatt, hogy az igazgató urban megvolna a jóakarattal az újítások iránt, de a viszonyok nagyrésztben gátolják annak keresztülvitelében.

No de a viteldíjak leszállításában, továbbá a tanulójegyek föltétlen megadásában még sem hiszem, hogy gátolná valami!

Igazán nagy hála rá kötelezném le az igazgató ur közönségünk lakosságát, ha most egyelőre ezeket a kérelmünket teljesítené.

Seper Kajetán.

Tanügy.

Szeresd a gyermeket!

Egy atya gyermeke nevelését Sokratesre, az ó-kor legnagyobb tanítójára bízta. Egy alkalommal találkozott az atya fia nevelőjével a fórumon s tudakozódott gyermeke előmeneteléről. Sokrates ezt felelte: „*Vidd el fiadat. Mit tegyek vele? Ő engem nem szeret.*” Talán nem érdektelen a böles eme mondásán kissé elmélkedni; talán nem haszontalan munka a *szere-
tettről*, mint nevelő eszköztől, néhány szóval emlékezni.

Jól nevelni: *művészet*; amely nevelés pedig nem *jó*, az már legfeljebb *dresszúra*; mert a nevelés fogalma kizárja a *jó* ellentétét. A gyermek első nevelője a szülő. A nevelés a szülői házi behatás alatt kezdődik s ezen behatásokat

ördög-tánczot jártak szemei előtt s borzalommal töltötték el egész valóját.

— Vége...! elvesztem! — suttogta elkékkült ajkakkal.

A bankár új tételre szólította föl a játékosokat.

A gróf, mintegy lethargiából ébredve, bambán bámult a bankár örömtől csillogó szemébe, az az előtt halomban álló fényes aranyakra is, melyek elnyelték az ő boldogságát is.

Furesa érzés fogta el, pillanatnyi elmezavar, majd sötét gondolatai által ösztökélve, kínos lelkitusa után, rekedten kiáltott a bankár felé:

— Megálljon! A leányomat teszem a bankja ellen! Elfogadja?

Halotti csend borult a játékosokra.

A bankár szótlánul keverte meg a kártyát s osztott a grófnak.

A bankár újra nyert!

A gróf erősen fogódzott székébe, nehogy hátra essék. Forgott vele a világ. A remény utolsó sugara is ellobbant lelkében. Beesett, fakó arcán a kétségbeesés rút ördöge vigyorgott. Ő már veszve volt!

A bankár névjegyet nyújtotta a grófnak, mit az szótlánul fogadott el.

A történetek után a játék tovább folyt. Nem volt e társaságban már egyiknek sem nemesen érző szíve, megfásította az érdek, a közöny, mely e légkörben uralkodott.

V.

Orloff gróf lesujtva hagyta el reményeinek átkos temetőjét: a klubbot s céltalanul vágott neki a sötét éjszakának.

Csipős, őszi idő volt; az eső vékonyan szitált.

A grófot a csipős szellő gyorsan magához térítette. Gondolkodóba esett a történet fölött. Álomnak, kínos álomnak tűnt fel előtte az egész dolog, melyre azonban fájdalmas volt az ébredés. A helyzet aggodalmait marczangolva gyötörték lelkét; utat keresett a megoldásra, mely fölötti gondolatai elhomályosították agyát, meg rázták egész valóját. Összeborzadt.

Az eső nagy cseppekben hullott alá. A hideg őszi szél sivitva söpörte végig az utcákat. A gróf tétovázva haladt előre... előre...

VI.

Morton ezredes alighogy haza tért a klubból, midőn erős kopogtatás hallatszott ajtaján, melyre egy férfi lépett be szobájába.

— Jó reggelt, ezredes ur!

— Ah, ön az, Orloff gróf! Alig ismertem meg. Tessék a belső szobába fáradni!

— Köszönöm, csak egy pár szavam van önhöz — szólalt halkan a gróf. — Az éjjeli esemény fölötti gondolatok hoztak ily korán házába, azon esemény, mely legsötétebb pontja nyomorult életének. Esztelen, vak, örült vol-

tam. Könyörögni jöttem. Egy Orloff gróf könyörög önnek, hogy adja vissza leányát, melyet könnyelműségével a kárhozatba taszított.

Az ezredes ajkbiggyesztéssel válaszolt.

— Hallgatása, arcjátéka a gúny, a megvetés nyilait szórják felém. Ön elítélhet, de az apai érzést, melyet a szenvedély örült mámora tartott fogva, megtagadni nincs joga. A leányomat jöttem visszakérni, mielőtt az még birtokába kerülne, ha kell, követelni s végre...

Az ezredes közbevágott:

— Egy gentlement ember nem így beszél. Ön, úgy látszik, feledi, hogy becsületére játszott s vesztett.

Orloff gróf e hideg, gyanakvó hangra nem tudott felelni. Az indulat agyáig hatolt s mint az örült rohant az ezredesnek, torkon ragadta s az örület hangján ordította: „a lányomat... boldogságomat, vagy hitvány életedet!”

Az ezredes a nem várt roham ellen alig tudott védekezni. Átkarolta a grófot, hogy letiporja, de az görcsösen szorította a nyakát, melyen az erek már dagadni kezdtek.

Nagy szerencse, hogy a szokatlan zajra, a gróf rémült ordítására az ezredes insai, roszszat sejtve, berohantak a szobába s a támadót már félig alélt urukról elvonszolták.

Orloff gróf erősen védekezett, de a nyers kar ereje ellen védekezni nem tudott. Száján a hab tajtékzott, szemeiből a megzavart elme zür-zavarja beszélt s hörögve terült el a padlón, hova erőtlennül rogyott le...

szabályozza, helyes utra tereli, értékesíti vagy helyesbíti az öntudatos nevelő. Első sorban a szülő, aztán a tanító kezébe van letéve a gyermek sorsa, egész jövője. Szent kötelességünk őriznünk, ápolnunk, nevelnünk szeretettel. Ugy a szülő, valamint a tanítónak a gyermek jellemére való hatását csak úgy tudom hatásosnak képzelni, ha mindenekelőtt igyekszik a gyermek vonzalmát megnyerni, őt érző szívéhez fel-emelni és ott megtartani.

A gyermek nem dobja szeretetét nevelője lábához, hanem a nevelőnek kell azt megszerzeni. Tudni kell szívében olvasni, fejletlenségeit, gyengeségeit megítélni, törekvéseit méltatni. Mert hiába! A kinek szíve rideg, érzéketlen a gyermek mosolya, öröme és bánata iránt, aki természetes és szükséges elevenségét meg nem érti, az nem hogy megszerezné, de elnyomja a szeretetet, az nem lehet jó nevelő. A gyermek lelke olyan, mint a puha viasz. Meglátszik azon minden kis érintés, nem szabad rajta erőszakot, durva nyomásokat tenni. Azért legyünk kegyesek és szívesek a gyermekekhez. Engedjünk meg magunknak egy-egy mosolyt is, nem fog ártani tekintélyünknek. Avagy okvetlenül szükséges morder professzoros arcot vágni s minduntalan rámondolni arra a kis nebulóra? Én nem érteném okát. Ugyis elég keserű lesz élete, ha felnő, miért bántuk őt most is? Meg elvégre is miért szükséges a gyermeknek tudnia, mi bánt minket? Miért függne össze harmatos lelke egyéni bajainkkal? Miért?

Szeressük a gyermekeket! Legyünk igazi szülők, tanítók, nevelők és barátai. Gondoljuk bele magunkat helyzetükbe, bocsátkozunk le a kicsikékhöz, s emeljük őket magunkhoz, akkor bírjuk bizalmukat és szeretetüket, akkor jól nevelhetünk!

Téved, aki azt hiszi, hogy a gyermek szeretete kizárja a szigorúságot. Nagyon csodálódik, ki azt hiszi, hogy akkor szereti a gyermeket, ha elnézi hibáit, mentegeti pajkosságát s leplezi minden nem kedves befolyás alól. Oh nem! Szeretni tudni kell! Erélyesen vezetni a gyermeket, féken tartani, megóvni a rossztól és e mellett szeretni. A szeretetnek szigorral kell párosulnia. Hogy nem minden gyermekkel boldogulunk, az tény; de ennek okai már mások, melyek kis elmélkedésem határain kívül esnek.

Ha egy szülőnek rosszul esik, hogy gyermeke nem vonzódik hozzá; ha egy tanító panaszkodik, hogy növendékei — daczára annak, hogy csak úgy remegnek tőle — mégis nem haladnak, mégis rakoncátlanok — csak azt felelem: szeresd a gyermekét!

Burger Ferencz.

Budapest most és hetven év előtt.

Irtá: Gerő Viktor.

Azt az igazságot, hogy a városok keletkezésének és fejlődésének okai a természeti viszonyok, legjobban igazolja székesfővárosunk, mely daczára anuak, hogy nyolczszáz éves fennállása óta ötször csaknem teljesen elpusztult, daczára, hogy emelkedésének egész az utolsó 3 évtizedig politikai és társadalmi okokat vetettek, ma népességére nézve a világ- városok között mégis a 34-ik, Európában pedig a 13-ik helyet foglalja el. Való igaz tehát, hogy hiába volna a város építéséhez megkívántató anyag, ha a megfelelő kedvező földrajzi tényezők hiányoznának. Már pedig e tekintetben Budapestnek kiválóan szerencsés a fekvése, mert nem tekintve, hogy hazánk legnagyobb folyójának középső szakaszán épült, domborzati viszonyok és középponti fekvése is mintegy e helyre kényszerítik a fővárost. Hisz ezredéves fennállásunk alatt, három más város volt az ország fővárosa, u. m. Székesfehérvár, Esztergom és Pozsony, de azért Buda mindig az első szerepet játszotta és királyaink itt tartották udvarukat és gyakran az országgyűlést is.

Már fennebb említém, hogy miért nem érvényesültek székes-fővárosunk kedvező természeti viszonyai az előbbi időkben és miért nincs Budapestnek oly gazdasági, társadalmi és politikai sulya, mint fekvésénél fogva joggal megilletné. Hazánk szomorú politikai helyzete, melyben több, mint 300 évig sinylődött, visszahatással volt a fővárosra is, de mihelyt a nemzet visszanyerte politikai önállóságát, a természeti erők azonnal érvényre jutottak, mert ha csak 7 évtizedre pillantunk vissza és felidézük az akkori Pestet és Budát és összehasonlítjuk annak képét a mai Budapesttel, páratlan haladást látunk minden irányban, oly rohamos

haladást, melylyel csak néhány északamerikai város vetekedhetik.

Ez állítás beigazolására szolgáljanak az adatok, melyek 1826-ból rendelkezésünkre állanak.

Terület és lakosság.

Fővárosunk területe 1826. óta annyiban változott, hogy 1872. óta Budával, Ó-Budával és Kőbányával egyesítve jelenleg kiterjedése 19.326 hektár. A lakosság száma 1826-ban alig haladta meg valamivel a 60 ezret, a legnagyobb rész német ajku volt, csekély számban volt magyar, tót és más szláv nemzetségű u. m. szerb, bolgár, stb. A lakosság műveltebb része azonban ez időben többnyire latinul beszélt.

Vallásra nézve a népesség következőleg oszlott meg:

kath.	48,000
görög n. e.	2,300
evang.	3,400
helvét	1,300
izraelita	3,500

(Folyt. köv.)

Külömfélék.

Mikor lesz az első polgári házasság?

Községünkben kíváncsian várják az első polgári házasságot, de senki sem tudja, hogy mikor lesz már hát tulajdonképen az első. Mult számunkban megírtuk, hogy f. hó 23-án fogja az első párt törvényes házastársának nyilvánítani anyakönyvvezetőnk. Ma már egy újabb esetről adhatunk hírt, ugyanis f. hó 12-én, szombaton délelőtt is lesz házasságkötés. Egy fiatal ügyvéd köt házasságot szép jegyesével. Így tehát az első polgári házasság az utóbbi lesz. A harmadik házasság 27-én, vasárnap délutánra van kitűzve.

„Kispesti Dalárda.”

Mióta a „Kispesti Dalárda” eszméje megpendített, de különösen mióta az alakuló ülés megtartatott, igen sokan iratkoztak be annak támogatására, részben mint alapító, részben mint pártoló, vagy mint működő tagok; úgy, hogy a megalakulás valóban várakozáson felül sikerültnek mondható. Az 5-tös bizottság Schérez Ferencz elnök házájánál hét-főn este összejött a további teendők megbeszélése végett; ez alkalommal elhatározatott az alapszabálytervezetnek, illetőleg már elfogadott alapszabályoknak három példányban leendő leírása a miniszteriumhoz fölterjesztése; két bélyegzőnek megrendelése, melyek közül az egyik az elnök, a másik a pénztárnál lesz; a Hamza Elek által följánlott zongora elszállítatják a Berán-vendéglő külön helyiségébe; a tanórák szerdán és pénteken este 8-tól 10 óráig tartanak, miről karnagy: Császár Lajos, átiratilag értesítve lesz; nyugták kinyomatása is elhatározatott, hogy a pénztárnok azokat kiállítva, a pénzszedést eszközölje stb. Felhívjuk mindazokat, kik még eddig nem irták alá az ivet, sziveskedjenek ez új egyesületet aláírásukkal támogatni.

Országútunk munkálatainak ügye.

Mint értesültünk, kiváló fontosságú útunk e hó 20-ika felé már teljesen készen lesz s át lesz adható a forgalomnak. — Itt is már az ideje, mert községünk iparosai, kereskedői az út elzárása által igen nagy kárt szenvedtek, melyet pótolni bajosan lehet már, legfeljebb az által, ha az út, mint mondván, 20-ikára át lesz adva. — Kívánjuk és reméljük!

Kispest térképei.

Rajner Zsigmond ur, a mi fáradhatatlan, szeretett mérnökünk buzgólkodásának köszönhetjük, hogy nemsokára Kispest teljes térképét megkaphatjuk. Ha talán egy kissé késne ez a dolog, az a rendkívül sok birtokváltozásnak tulajdonítható, de jobb inkább egy megbízható, teljes képet nyerni, mint valami elhamarkodott tákolmány örök khaoszában tapogatózni. Várjuk az eredményt.

Kitüntetés.

Lapunk felelős szerkesztőjét, Seper Kajetánt, mint örömmel értesülünk, a Rigler-féle elsőrendű papírgyárba, annak nyomdai osztályának főművezetői állására hívták meg, melyet el is fogadott. Jól esik nekünk is e hírt köz tudomásra hozni, mert Seper Kajetán községünknek közbecsülésben örvendő tagja, ki daczára, hogy rövid idő óta él közöttünk, de a közügyek terén már is oly érdemeket szerzett, hogy községünk fejlődési történetében nevet biztosított

magának. A szorgalmas és becsületes munka jutalma e kitüntetés, mely csak kiválóbbakat érhet, melyhez mi is, közönségünkkel együtt őszinte szívből gratulálunk.

E lapok szerkesztőségi tagjai a fennebbi sorokkal leptek meg és kérték annak közlését. Bármennyire megörvendeztettek e sorok, nem óhajtottam azok nyilvánosságra hozatalát. Kívánságuknak azonban eleget kellett tennem. Nem feltűnési viszketegség, nem dicsekvés akar az lenni, hogy abban a lapban, melynek élén nevem ott áll, személyemet illető dicséző sorok jelennek meg. Midőn ezt tettem, engedje meg Kispest községének általam igen tisztelt polgársága, hogy itt a nyilvánosság előtt azon fogadalmat tegyem, hogy becsületes munkálkodással mindenkor oda fogok törekedni, miszerint e község javát tőlem telhetőleg előmozdítam. És, hogy ezt minél több joggal tehessem, hogy ne csak mint nyári lakó tekintsem e községben, kérvényt nyújtottam be községünk előljáróságához letelepedési engedélyért.

Seper Kajetán.

Multság az ipar-iskola fölszerelési költségeinek javára.

Községünk képviselő-testülete a kornak és a helyi viszonyok követelményeinek megfelelni óhajtván, nagy anyagi áldozatok árán ipariskolát állított fel, de azt csak évek sora mulva lenne képes fölszerelni. Hogy e körülmény a tanítás sikerét problematikusá ne tegye, az ipariskola felügyelő-bizottsága elhatározta, hogy a felszerelés költségeinek részbeni fedezésére f. é. november 23-án multságot rendez. A bizottság legközelebb a község tanácstermében értekezletet tart.

Építkezés

1895. szeptember hó 13-tól.

Építettő:	Építő:
Slezák János	Árvey Sándor
Tiska József	Wolf Mihály
Czibik József	Nyers ferencz
Bán Sándor	Árvey Sándor
Takács János	„
Nagy Sándor	„
Keszi Irma	Rosenauer Gyula
Kazinczi István	Árvey Sándor
Arold Mihály	Strazniczky Alajos
Tóth Imre	Árvey Sándor
Szönyegi József	„
Schwarz Karolin	Wolf Mihály
Zsebök Sándor	„
Mészáros Mihály	„
Kentner György	Árvey Sándor
Magos Gábor	Horváth János
Göller Antal	Svanda Ferencz
Zieger M.	„
Blaszisz Mihály	Fikó József
Salamon Sándor	Árvey Sándor

Szüreti ünnep a Berán-féle vendéglőben.

F. hó 5-én, szombaton este nagy sürgősforgás volt a Berán-féle vendéglő helyiségében; az udvar zsufolóság megtelt a vig „szüretelők-től.” Megindult a tréfásabbnál tréfásabb jelenetek sorozata. A kifáradt táncosokat a kitűnő konyha sereggestül vonzotta a jó halpaprikásra, ami óriási mennyiségben fogyott el. Volt kedv kivilágos-kivirradtig, fogyott a jó bor és must. Adjon Isten sok ily vig szüretet.

A ferenczvárosi búcsú.

A IX. kerület olyan volt vasárnap, mint a hangyaboly. Ember, ember hátán tolongott az Istenháza. A jó „Franzstädterek” azonban ha imádkoztak, szeretnek utána mulatozni is. Egyik-másik polgárnál roskadozott az asztal a sok jó ételtől, italtól. Némelyik szinte kötéllel verbuválta a vendégeket. Néha-néha azonban csaldva húzódtott be a kapu alá, mert olyanokat látott, akik már nem épen voltak alkalmasak a „fogyasztásra.” Ezt ostentatíve be is bizonyították, dülöngvén az egyik háztól a másikig. Még másnap is hangos volt az utca az örömhangoztól.

Polke-féle szabadalmazott hordók gyára részvénytársaság.

Ezen elnevezés alatt egy nagy iparvállalat van létesülőben Szt-Lőrinczen az államvasúti indóhással szemben. Szabadalmazott hordók készítésével fog ezen vállalat foglalkozni, a mely hordók egy darab hajlított fából fognak készülni. Három-négyszáz munkás fog majd ezen külsőleg és belsőleg mintaszerűen berendezett ipartelepen kenyérkeresetet találni. A

helyszíni tárgyalás f. évi október hó 15-ik napján fog megtartatni. A kinek ezen telep engedélyezése ellen kifogása van, ott a helyszínen érvényesítheti majd, vagy azon határidőig írásban beadhatja.

A krumpli.

Hála neked óh Drake Ferencz, ki a burgonyát hozzánk átplantáltad. Mit csinált volna másképp a jó Stefan János, derék vendéglősünk, aki nagy társaságot hívott meg a „granadir marschra.“ Hát mentek is örömet a meghívottak és ettek is jóízűen a kitünően készített ritka eledelből. Egy Liptóvármegyéből nálunk átutazó Janó belesett az ablakon s azt mondják, azzal távozott el, hogy sehoh a világon nincs olyan boldog nép, mint a kispesiek. Kispest valóságos Eldorádó, mert ahol ilyesmit főznek, ott a boldogság tanyázik.

Kérelem lapunk olvasóihoz.

Tisztelettel felkérjük mindazokat, kik lapunkat megtartották, sziveskedjenek az előfizetési díjat beküldeni; ez alkalommal pedig arra is kérjük, sziveskedjenek lapunkat minél szélesebb körben terjeszteni.

Szórakoztató.

Letromfolta.

Egy amerikai farmer, ki Cincinnátiban egy vendéglőben volt szállva, míg vásárlásait a városban végezte, esernyőjét az ebédlőben hátrahagyta s reá czédulát ragasztott a következő felirással: „Ez az esernyő egy olyan emberé, akinek olyan hatalmas ökle van, hogy vele a legerősebb bikát egy csapással agyonüti. Tíz percz múlva vissza fog térni.“ A farmer dolgait végezve a városban, visszament a hotelba, de az esernyőjét nem találta a sarokban, hanem egy czédula volt a hült helyen a következő felirással: „Ez az írás egy olyan emberé, ki egy óra alatt husz mérföldnyi távolságra gyalogol és soha sem fog visszatérni.“

A kedélyes tüzoltóság.

Tűz van! Egy háromemeletes ház ég! A tüzoltók ki is vonulnak. Egy tüzoltó jelenti: — Parancsnok ur! A fecskendők csak az első emeletig viszik föl a vizet. Mit csináljunk? — Várjunk, míg a tűz leér az első emeletre, — felel a parancsnok.

Betöréskor.

Rabló, ki éjjel a zsidóhoz betör és öt ágyában találja:
— Pénzt vagy életedet!
Zsidó: Hányas kamatra?

Bíró előtt.

Bíró: (a tolvajhoz) Ön el van ítélve 10 frt pénzbüntetésre vagy két napi fogságra; van-e valami ellenvetése?

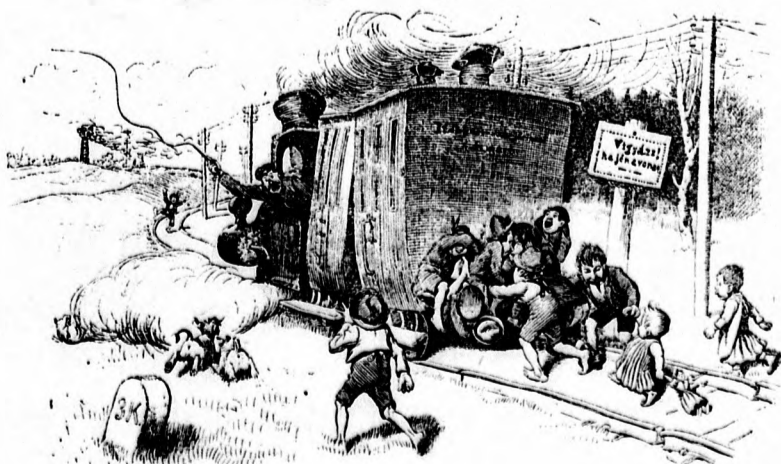
Tolvaj: (némi gondolkodás után.) Tudja mit bíró ur, adja ide a 10 forintot!

Tanács.

Mészáros az orvoshoz: Orvos ur! Ez előtt úgy tudtam dolgozni, mint egy marha; munka után éhes voltam, mint egy farkas; ha lefeküdtem, fáradt voltam, mint egy kutya; és úgy tudtam aludni, mint egy mormota.

— Orvos: Uram, menjen az álatorvoshoz.

A kispesti gyermekek öröme.

Mozdonyvezető: Nem takarodtok el innen, ti haszontalan kupczihérek! Fránya vinné el a játszai kedveteket; még megállítjátok a vonatot!

Közérdekű hirdetések.

Hirdetmény.

Mindazok, a kik az 1896-ik évi ujonezállításra mint 1-ső, 2-ik, 3-ik korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis a kik az 1875-ik, 1874-ik, 1873-ik években születtek, kötelezve vannak az alulirt községi előljárónál az összeírású jegyzékbe leendő felvétel végett a nélkül, hogy külön szóbeli vagy írásbeli felszólítást várnának és tekintet nélkül arra, vajjon Kispest községi illetőségük-e vagy sem, ha még eddig nem jelentkeztek volna, 30 nap alatt, de legkésőbb november hó végéig, személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni; s ellenkező esetben a mulasztás hátrányos következményeit a törvény 35-ik szakasza szerint, maguknak tulajdoníthatják. E törvény 35-ik szakasza ekként szól: A legközelebbi ujonezállításra felhívott korosztályokban (38. §.) álló mindegyik hadkötelez tartozik a megelőző év november havában beiratás végett illetőségi községének avagy állandó tartózkodási helyének előljáróságánál, akár írásban, akár személyesen élő szóval jelentkezni. A ki ezen jelentkezést, a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátrálták volna, elmulasztja, kihágást követ el, és öt frttól száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik. Kelt Kispesten, 1895. október 8-án. Dorfner Antal, s. k. jegyző. Ács László, s. k. bíró.

Hirdetmény.

I.

2922—ki. 95.

Ezennel értesítetnek a cs. és kir. közös hadseregbeli tartalékosok, hogy az ez idei ellenőrzési szemle f. é. október hó 13-án d. e. 8 órakor Monoron fog megtartatni.

II.

3069—ki. 95.

Ezennel értesítetnek a m. hir. honvédségbeli tartalékosok, hogy az ez idei ellenőrzési szemle f. é. október hó 31-én Budapesten a fegyvergyári gyalogsági laktanyában d. e. 8 órakor fog megtartatni.

III.

2922—ki. 95.

A cs. és kir. hadseregbeli tartalékosok részére az utóellenőrzési szemle f. é. november hó 18-án d. e. 8 órakor Budapesten az üllői uti Mária Terézia-laktanyában tartatik meg.

Kispest, 1895. szeptember hó 23-án.

Dorfner Antal, jegyző.

Ács László, bíró.

A közönség köréből.

(E rovatot díjtalanul engedjük át, a felelősség azonban a beküldőt illeti.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapjának folyó évi szeptember hó 26-ról kelt 7-ik számában egy közlemény jelent meg „Közkutak“ czímen, melyben Ács László községi bíró urnak többek között oly eljárás imputáltatik, mely a valósággal ellenkező. Nem célozom magamat nevezett bíró ur védőjeül feltolni, mindazonáltal nem hallgathatom el, hogy a közlemény egyes tévedésen alapuló részére megjegyzést ne tegyek.

Nagyon jól tudom, hogy a közlemény írója, dr. Goldner ur, az orvosi tudományok között a hygiénát is tanulmányozta és megtanulta belőle, hogy miként és hol kell megfelelő kutakat építeni, azonban nagyon téved, ha azt hi-

szi, hogy az Üllői-uton ásandó hat kút helyének kijelölésénél a bíró ur egyéni hiúságból önkényűleg járt el. Hogy kinek volt eszméje a kutakat oda ásatni, a hol tényleg már vannak, megsugom.

A kutak helyének kijelölése az erre kompetens Reichl műszaki tanácsos s kir. főmérnök és Bauer kir. mérnök urak együttes megállapodása s a járási főszolgabíró ur jóváhagyása folytán történt. Ha nevezett urak Goldner ur nézete szerint hibáztak, ezt kár volna talán viczeledőve bíró uram nyakába sózni akarni.

A mi dr. Goldner ur azon javaslatát illeti, hogy a már kiásott kutak betömendők, erre nézve megjegyzem, hogy arra nem lesz szükség, mert

1-ör a kutak vize ivóvízül nem fog szolgálni, hanem csak az utak locsolására és esetleg tűzoltásra, s hogy a közönség hozzá ne férhessen e kutak vizéhez, azok le lesznek zárva s gondoskodás történik, hogy a víz csak az említett célokra legyen felhasználva;

2-or miután a kutak felülől lefelé 2 méternyre vízhatlan (portland) mészszel vannak megcementezve, ki van zárva annak a lehetősége, hogy a kútba akár eső, akár az árok szennyvize bekerüljön.

Hogy az ilyen kút vizet aztán locsolásra ne volna alkalmas, azt kötvé hiszem, meri, hogy a kutak ily okszerű építése mellett azok az állítólagos fertőző csirák nem fognak a kutakban oly ijesztő mérvben tenyészni, mint azt dr. Goldner ur hiszi, arról mindenki tisztában van. Ha mégis ily fertőző csirák olykor-olykor jelentkeznek, ne ijedjen meg tőlük dr. Goldner ur s ne is ijesztgessen velük senkit, mert az az ambiciózus bíró rajta lesz, hogy a kutak vize időszakonként vegyelemeztesse, de éber öre lesz e kutaknak érdemes községi orvosunk, dr. Nagy Károly ur, a ki mindig részen van, a hol a közegészségügyről szó van.

Kispest, 1895. okt. 1.

Egy kispesti lakos.

Szerkesztői üzenetek.

Fleckinger Károly úrnak Bpest. Sajnálattal hozzuk tudomására, hogy Erdélyi Zoltán ur, a lapunk hasábjain az ön neve alatt hozott „Vallatás“ című vers írója, (mert, hogy ő az, ezt kézzelfoghatólag behizonyította) személyesen jelent meg nálunk, a maga igazolására. Magával hozta a „Magyar Géniusz“ azon számát, amelyben verse megjelent, továbbá eredeti kéziratát. Ezek után mi befejeztünk tekintjük az ügyet s kijelentjük, hogy az ön neve alatt közölt „Vallatás“ című vers: merő plágium!

S. Alfonz Edward. Dolgozata nem vált be.

B. Lantos. Költeménye, melyben itt-ott felcsillámlik tehetsége, nyomdafestékre még nem érdemes. Azonban biztatjuk, hogy pengesse a lantot, mert önből még lehet valami. Mi őszinte kritikuskai leszünk. A mielőbbi vizontlátásra.

Chikán Pál, Ráczkeve. Beküldött beszélyét még nem volt érkezésünk átnézni. Válasz jövő számunk szerk. üzenetében. A mutatószámok mennek.

Zsir . . . Önnek bántja orrát a záptojás. S ezen a bajon egy levelezőlapal vél segíteni. Ugyan . . . ugyan. Jaj . . . Jaj . . .

Szurmay Sándor, községünk egyik legrégebb polgára, a híres méztermelő, meg szokott énekelni minden időszerű eseményt. Hosszu idei hallgatás után a polgári házasság behozatala alkalmából imígyen zengedez:

Uj Korszak.

Világít a szabadelvű lámpa
Magyar színben szökdécel a lángja
Világítja az egész országot
S be ragyogja e széles világot.

Kispesten fénylik egyik sugara
S Keresztény lett a zsidó sogora
S gazdagabb a történelem lapja
Dorfner Antal a házasság papja.

Dizsmagyarban, vál szalag s kardosan
A Csizmája — ezüst sarkantyussan
A kucsuján egy sástol diszeleg
S új párokat — anyakönyvbe vezet.

De hát előbb föl kérdezi őket
S lesi a szót, mondják-e az igent
Acél tollal ennek nyomát véve
S dicsebb lett a magyar ezred éve!

Születés — házasság — halálozás
Sok időbe kerül a beírás.
Szükséges hozzá több munka erő
Nem győzi az anya könyv vezető.

Kívánok hozzá rózsás türelmet
Szinte egy kissé tágasabb termet
Ezeket jegyezni vagyok bátor
Üdvözlöm! s nevem

Szurmay Sándor.

Kispest, 1895. október 7-én.

A „Kispesti Hirlap“ előfizetési ára október 1-től ujévig 1 forint.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Egy kis felvilágosítás.

A közutakról irt pár észrevételem hatott, ha nem is oly szellemben, mint én óhajtottam, de hatott.

Ács László dühbe jött s megeredt ajkán a szitkok árja úgy, a mint ez, egy — ő reá nézve szerencsés, a községre nézve szerencsétlen véletlen folytán — hivatása gyakorlása alól felmentett kofa ajkáról megeredhetett.

Ács László dühbe első fellobbanásában botról beszélt, a mivel velem elbánik. Dicséretére legyen mondva gyávaságának, ezt e miatt nem tette.

Ez azonban nem gátol engem abban, hogy elismerjem azt, mikép, ha a közügyeket bottal lehetne elintézni, úgy Ács László megállaná a helyét; de miután a bot, mint közigazgatási lumen skárta tétetett s most észszel kell csinálni a dolgokat, hát Ács László csak mint pandur sem érvényesítheti magát.

Ujabbán Ács László megfontolabb lett, a botról lemondott s az után kutatott, hogy én miből élek.

Miután Ács Lászlóra ez nem tartozik, hát inkább elmondom, hogy miből *nem* élek.

Nem élek a községi birói állás fufanggal való megkerítéséből.

Nem élek mint községi bíró abból, hogy a község pénztárából állítólagos homok s egyéb fuvarozás czimén százakra menő összegeket vegyek fel strohmannok közbenjöttével saját utalványom alapján, mint azt Ács László tette.

Nem építke levegőben lógó villamos vasutakat; nem fogadok se sörben, se szivarban arra, hogy ez már május hóban épül, csak azért, hogy a telkek árát felferjem, mint ezt Ács László teszi; hogy miért, azt könnyű kitalálni.

Nem élek abból, hogy mint a bíró ur cselekedte, egy hál megtartására vonatkozó engedély kieszközléseért 5 frtot vágjak zsebre.

Hogy azonban némi örömet is okoznak a bíró urnak, hát kijelentem, hogy nem vagyok vád alá helyezve s nem tartozom a kamatot szedők osztályába. Ezen a téren a bíró ur felült.

Én bizony a kamatot fizetők osztályába tartozom. Ha ez szégyen, úgy nem egészen az én szégyenem. Ha furesa, úgy mindenkire furesa, hogy míg én, ki 20 esztendeig szakadatlanul tanultam s tudok, nem vagyok képes kamatfizetések nélkül megélni, addig a községi bíró, a ki semmit sem tanult s nem tud, fogaton jár s kamatot nem fizet.

Igaz ugyan, én százakra menő embertársaimnak csak egészségét s életét mentem meg, míg Ács László ugyanennyinek életét keseríti meg.

Igaz, hogy az én működésemért $\frac{1}{10}$ rész nem fizet, s míg Ács László a maga állítólagos követelését saját alárendelt közegével, kocsisának, neijének s nevelő leányának tanuskodása mellett kimélet nélkül behajtja, addig én követéseimet nem perlem. Tanul hívom fel a községi bíró bagatell naplóját, nem hiszem, hogy megezáfoljon.

Ács legutóbb magához hivatott, azért, hogy elbánon velem, s úgy viselkedett, mint vad oroszlán; az első csiklandozás után azonban kitünt, hogy csak Aesopus oroszlánja, ki szolgabíró után ordít. Hogy ez így van, azt tanúsítja majdan a per, melyet megindítok.

Dr. Goldner Adolf.

Vasuti menetrend

Szent-Lőrincz—Kispest—Budapest között.

Budapest felé:

Szent-Lőrinczről indul délelőtt: 4.35, 5.39, 6.45, 7.51, 9.52, 11.50; délután: 1.48, 2.54, 4.00, 5.06, 6.12; este: 7.18, 8.24.

Kispestről indul délelőtt: 4.45, 5.51, 6.57, 8.03, 10.04; délután: 12.02, 2.00, 3.06, 4.12, 5.18, 6.24; este: 7.30, 8.36. (Minden vasár- és ünnepnap este 10 órákor rendkívüli vonat.)

Budapestről Kispest—Szent-Lőrincz felé:

Ludoviczeumtól indul délelőtt: 5.20, 6.21, 7.32, 8.38, 10.39; délután: 12.37, 2.35, 3.46, 4.47, 5.53, 6.59; este: 8.05, 9.11. (Minden vasár- és ünnepnap 11 óra előtt rendkívüli vonat.)

Minden csütörtökön este 11 órákor különvonat indul Budapestre a színház- és czirkuszlátogató közönségért, mely 12 órákor indul vissza Kispestre.

Helyárak:

Ludoviczeum és Kispest kitérő között: I. oszt. 60 fillér, II. oszt. 45 fillér, III. oszt. 30 fillér. Menettérti jegyek: I. oszt. 100 fillér, II. oszt. 70 fillér, III. oszt. 50 fillér. — Ludoviczeum és Sz.-Lőrincz között: I. oszt. 80 fillér, II. oszt. 60 fillér, III. oszt. 40 fillér. Menettérti jegyek: I. oszt. 140 fillér, II. oszt. 100 fillér, III. oszt. 70 fillér. — Kispest kitérő és Sz.-Lőrincz között: I. oszt. 24 fillér, II. oszt. 18 fillér, III. oszt. 12 fillér. Menettérti jegyek: I. oszt. 40 fillér, II. oszt. 30 fillér, III. oszt. 20 fillér. — Felső-Kispest és Kispest kitérő között: I. oszt. 30 fillér, II. oszt. 23 fillér, III. oszt. 15 fillér.

A vastagabból szedett számok az esti 6 órán tuli, és a reggeli 6 óra előtti időt jelzik.

Monor—Szent-Lőrincz—Budapest között.

Budapestről indul: 7.00, 8.30, 12.05, 2.55, 4.25, 7.35.

Szent-Lőrinczről indul: 7.34, 8.57, 12.35, 3.25, 4.51, 8.07.

Monorról indul: 5.16, 6.44, 9.04, 2.18, 6.31, 7.33.

A vastagabból szedett számok az esti 6 órán tuli, és a reggeli 6 óra előtti időt jelzik.

Bor- és sörház!

Kispesten, Báthory- és Eggert-utca sarkán.

Tisztelettel alulírott ajánlom tisztán és izlésesen berendezett vendéglőmet a n. é. közönség pártfogásába, hol jó zamatos borokkal és jóminőségű sörrel szolgálom ki vendégeimet.

Ugy a bor, mint a sör hasonló jó minőségű, mint édes atyám, Hermann Simon vendéglőjében az Üllői-uton.

Szives pártfogást kérve, vagyok

Tisztelettel

Hermann Teréz.

Fél liter sör 9 kr.

Eladó telkek.

Kispesten, közvetlen a vasútállomás mellett, az **Aladár-utczában 33 telek**, igen szép fekvésű, egyenkint 180 öl nagyságu, kedvező föltételek mellett szabad kézből eladó. — Ugyanott egy **nagy major**, 5 szobás és 2 konyhás lakással, 40 drb marhára való istállóval, szintén eladó kedvező föltételek mellett. Gyártelepnek igen alkalmas. Bővebb értesítést ad e lapok kiadóhivatala. 2—3

2—4

Szülők figyelmébe!

Alulírott tisztelettel tudomására hozom a mélyen tisztelt szülőknek, hogy leánykakat a **női kézimunka** bármely ágának megtanítására igen szerény díjazás mellett elvállalok.

A leggyönyörűbb **hímzések, fehér-ruha-varrás és szabászatban** kitünő képzettségem van, miről bárki meggyőződést szerezhet.

Havi-díj 1 forint, nagyobb leánykákért 1 frt 50 kr.

A mélyen tisztelt szülők kegyes pártfogását kérve, vagyok

Kispesten, 1895. okt. hóban.

Teljes tisztelettel

Leitner Józsefné.

(Kisfaludy-utca 141.)

3—3

UJ VILÁG bor- és sörház Kispesten.

Kisfaludy-utca és Üllői-ut sark.

Alulírott van szerencsém a m. t. közönségnek ajánlani fenti czimű

vendéglőmet,

hol a legjobb minőségű, tisztán kezelt borok a legpontosabban lesznek kiszolgálva. Messze környéken jó hírnévek örvendő konyhám is ajánlom, hol a legháziasabban készített izletes ételek minden időben kaphatók.

Társas összejövetelekre, ünnepélyekre, vagy bármely zártkörű mulatságra helyiségeimet teljesen díjtalanul engedem át.

8—10

Tisztelettel

MAGYAR JÓZSEF,

vendéglős.

Vasár- és ünnepnapon kitünő cigány-zene!

!!!Elegáns tánczhelyiség!!!